

ความเข้าใจเรื่องฐาน มรรค และผล

ภาพจาก [Himalayan Art Resources](#)

เรียนกัลยาณมิตรทั้งใกล้และไกล

ข้าพเจ้าหวังว่าเมื่อท่านได้อ่านสาส์นฉบับนี้ ท่านก็คงจะสบายดี มีสุขภาพแข็งแรง และมีความสุขเหมือนเคย
เนื่องในวันปีใหม่สากลนี้ ข้าพเจ้าจะกล่าวถึงชุดคำสอนเรื่องฐาน มรรค และผล หรือทรรคนะ การปฏิบัติ
ภาวนา และจริยา ในสาส์นวันที่ระลึกปรมาจารย์ปัทมสมภพตลอดทั้งปี

ท่านกัมโปปะสรุปความเรื่องฐาน มรรค และผล เป็นข้อความดังนี้

เหตุคือธรรมชาติพุทธะ
สิ่งเกื้อกูลคือร่างมนุษย์อันประเสริฐล้ำค่า
ปัจจัยคือครูผู้นำทางธรรม
วิธีการคือคำสอนทางวาจา
ผลคือกายพุทธะอันบริบูรณ์
กิจคือการทำประโยชน์ต่อสรรพสัตว์โดยไม่ยึดติด

ดังนั้น สิ่งแรกที่เราจำเป็นต้องเข้าใจเมื่อปฏิบัติธรรมคือ สรรพสัตว์ทุกชีวิตล้วนมีธรรมชาติพุทธะ ซึ่งหมายความว่า จิตของพวกเขามีธรรมชาติเดียวกับพุทธะ และหัวใจของพระพุทธเจ้าอยู่ภายในตัวเราทุกคน อย่างไรก็ตาม เราจำเป็นต้องมีปัจจัยเพื่อเข้าถึงแก่นแท้ของความเป็นพุทธะที่มีอยู่ภายในตนเองนี้ มิเช่นนั้นก็จะหลับไหลอยู่

ปัจจัยแรกที่เราจำเป็นต้องมีคือสิ่งเกื้อกูล ได้แก่ ร่างมนุษย์อันประเสริฐล้ำค่า ไม่ใช่เพียงแต่เกิดมาเป็นมนุษย์เท่านั้น ร่างมนุษย์อันล้ำค่าคือร่างที่ได้เกิดมาพบพระธรรม ปรารถนาจะปฏิบัติ ได้พบครู และมีโอกาสจะปฏิบัติธรรม ทั้งหมดนี้คือปัจจัยที่จำเป็น

หนทางต่อจากนั้นคือวิธีการที่สอนไว้ในคำสอนทางวาจา เช่น ธรรมะทั้งสี่ของท่านกัมโปปะ ท่านตุลกุ อูร์เกิน รินโปเช ครูหลักผู้เมตตาของข้าพเจ้าได้อธิบายไว้ว่า

ธรรมะข้อแรก “ขอให้จิตของเราน้อมเข้าหาพระธรรม” ตรงกับการปฏิบัติสิ่งที่น้อมจิตใจเข้าสู่พระธรรม

ข้อที่สอง “ขอให้พระธรรมกลายเป็นหนทาง” ตรงกับพื้นฐานทั้งสี่ (ของโงนโตร)

ข้อที่สาม “ขอให้หนทางขจัดความหลงผิด” ตรงกับการตั้งนิมิตและการสลายนิมิต

ข้อที่สี่ “ขอให้ความหลงผิดกลายเป็นปัญญาญาณ” ตรงกับมหามุทราและชกเซ็น หรือการปฏิบัติธรรมชาติของจิต วิธีการทั้งหมดของหนทางล้วนครบบริบูรณ์อยู่ในสี่ข้อนี้

ผลที่บรรลุคือกายพุทธะอันบริบูรณ์ เพราะนี่คือหนทางที่นำพาสู่พุทธภาวะอันประเสริฐสุด นี่คือข้อสำคัญ

สุดท้าย กิจคือการทำประโยชน์ต่อสรรพสัตว์โดยไม่ยึดติด เมื่อเราฝึกฝนบนหนทาง เราพัฒนาโพธิจิต และระลึกถึงปัญญาญาณเดิมแท้ที่ไม่ยึดติดใดๆ ด้วยพลังของสองสิ่ง คือ วิธีการและปัญญาญาณ เช่นเดียวกับปณิธานของพวกเขา เราจะพัฒนาความเสมอภาคภายในปัญญาญาณเดิมแท้ ด้วยพรแห่งพระพุทธเจ้า ในที่สุด เราจึงสามารถดำรงอยู่ในสภาวะที่วิธีการ (มหากรุณา) และปัญญาญาณเดิมแท้รวมเป็นหนึ่งเดียวและเสมอภาคกันทั้งวันทั้งคืนได้ โดยที่ช่วงปฏิบัติสมาธิและช่วงหลังการปฏิบัติสมาธิไม่แตกต่างกัน เมื่อเราสามารถดำรงอยู่ในสภาวะนี้อย่างต่อเนื่อง นี่คือผลแห่งพุทธภาวะ คือการมีอยู่เองตามธรรมชาติ และทำประโยชน์ต่อสรรพสัตว์โดยไม่ยึดติด

กล่าวโดยย่อ พื้นฐานคือธรรมชาติพุทธะภายในจิตเรา หนทางคือร่างมนุษย์อันประเสริฐล้ำค่า และวิธีการที่ครูผู้นำทางธรรมสอน ผลคือพุทธภาวะอันบริบูรณ์ อันหมายถึงการตระหนักรู้ถึงธรรมชาติของจิต และไม่แยกจากวิธีการและปัญญาญาณที่รวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

สำหรับเรื่องกิจ นี้คือแก่นแท้อย่างยิ่งของคำสอนของพระพุทธเจ้า หากท่านเข้าใจเรื่องนี้ดี ท่านก็จะไม่หลงทาง ดุเดือด ไม่มีความจำเป็นจะต้องเร่งรีบหรือพยายามจะเข้าถึงประสบการณ์และความตระหนักรู้ให้เร็วที่สุด สิ่งสำคัญคือท่านได้ปฏิบัติอย่างถูกต้องด้วยความจริงใจ

เมื่อท่านชกชิง รินโปเช บิดาผู้เป็นที่รักของข้าพเจ้าสอนที่ฮ่องกงในอดีต ศิษย์ได้ขอให้ท่านสอนชกเซ็น ในขณะนั้น ท่านบอกพวกเขาว่า “เมื่อศิษย์ที่แท้จริงได้รับคำสอนที่แท้จริงจากครูที่แท้จริงในสายการปฏิบัติที่แท้จริง การปฏิบัติที่แท้จริงนั้นก็จะอำนวยผลอันแท้จริงให้” โปรดจำไว้ว่าส่วนประกอบทั้งหมดนี้เป็นสิ่งจำเป็น

ด้วยความรักเมตตาและสวดอธิษฐานให้มีความสุขในวาระปีใหม่
สัพพะมังคะลัง (ขอมงคลทั้งปวงจงบังเกิดมี)

พักชก รินโปเช